

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	44504
Nom	Intervenció en les dificultats en la comprensió i expressió escrita
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	2.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2	2 - Orientació i intervenció en dificultats d'aprenentatge i comportament	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GIL PELLUCH, LAURA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació
MARTINEZ GIMENEZ, TOMAS	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació
SORIANO FERRER, MANUEL	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'assignatura Intervenció en les dificultats en la comprensió i expressió escrita consta de 2.5 crèdits ECTS i es desenvolupa en primer curs. La responsabilitat docent d'aquesta assignatura recau sobre professorat del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació.

L'assignatura pretén formar en la detecció, avaluació i intervenció davant els possibles problemes que poden sorgir en el procés d'ensenyament/aprenentatge, que constitueixen un dels problemes de major prevalença en edat escolar. Així, aquesta assignatura s'organitza entorn de les dificultats en els processos de comprensió i composició de textos.

L'assignatura, a més d'aportar la fonamentació teòrica, té un caràcter eminentment pràctica, basada en l'anàlisi i resolució de casos amb diferents tipus de problemes d'aprenentatge.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Sense requisits previs, encara que resulta recomanable tindre coneixements sobre psicologia del desenvolupament, psicologia de l'ensenyament i haver cursat l'assignatura d'intervenció en les Dificultats de Lectura i Escriptura de Paraules.

COMPETÈNCIES

2215 - M.U. Educació Especial 16-V.2

- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Conèixer i comprendre processos d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Dissenyar i aplicar procediments d'investigació en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu i social
- Buscar, gestionar i analitzar informació científicoprofessional
- Conèixer els principis ètics de l'actuació professional en l'àmbit de l'atenció a les necessitats específiques de suport educatiu
- Conèixer els fonaments, principis, valors i actituds que sustenten el dret a l'educació de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu
- Conèixer i analitzar els programes que oferta l'administració educativa
- Dissenyar i gestionar procediments d'intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu
- Conèixer les manifestacions dels diferents tipus de dificultats en l'autoregulació i l'aprenentatge

RESULTATS DE L'APRENTATGE

S'espera que l'estudiantat en finalitzar la matèria siga capaç de:

- Comprendre la terminologia, els conceptes i principis bàsics que conformen el cos teòric relacionat amb les dificultats d'aprenentatge.
- Conèixer els principis, procediments i fases generals de l'avaluació i intervenció psicoeducativa en alumnat amb dificultats d'aprenentatge.
- Cercar, seleccionar i manejar documentació científica pròpia de la matèria, sent capaces de sintetitzar de forma coherent informacions diverses en cossos coherents de coneixements.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. UNITAT D'INSTRUCCIÓ 1.- Models explicatius de la comprensió lectora

Processos cognitius implicats en la comprensió i aprenentatge a partir de textos, així com en la composició de textos.

Característiques dels alumnes amb dificultats en la comprensió i composició de textos.

Els programes nacionals i internacionals per a l'avaluació de la competència lectora en els sistemes educatius.

2. UNITAT D'INSTRUCCIÓ 2.- L'avaluació de les dificultats de comprensió lectora.

Procediments i instruments d'avaluació de les dificultats en comprensió lectora. Procediments psicomètrics i funcionals.

Anàlisi de textos i materials de lectura curriculars.

La construcció de preguntes i activitats d'avaluació de la comprensió lectora.

3. UNITAT D'INSTRUCCIÓ 3.- La intervenció en les dificultats de comprensió lectora.

Metodologies amb evidència empírica d'intervenció en dificultats de comprensió lectora.

Programes d'intervenció (paper i llapis i programari educatiu).

La construcció de materials orientats a la millora de la comprensió lectora.

Propostes d'assessorament familiar i escolar en nens amb dificultats de comprensió lectora.

4. UNITAT D'INSTRUCCIÓ 4.- Les dificultats d'expressió escrita.

Els principals models teòrics explicatius de l'expressió escrita.

Pautes i instruments per a l'avaluació de les dificultats d'expressió escrita.

Orientacions per a la millora dels problemes d'expressió escrita.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	17,50	100
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	62,50	

METODOLOGIA DOCENT

El caràcter teòric-pràctic de les competències especificades per a aquesta matèria es reflectirà en la metodologia de formació que s'estructurarà en dos eixos. L'eix teòric tindrà un component d'exposició i sistematització de coneixements per part del professor que requerirà la participació activa de l'alumne amb lectures avançades dels continguts. L'eix pràctic es concretarà en la realització 1) activitats de classe supervisades en les quals s'analitzaran casos pràctics, es visionaran documents gràfics, s'interpretaran protocols de detecció de dificultats d'aprenentatge, s'analitzaran programes d'intervenció, es valoraran articles i s'exposaran treballs que servisquen de base a activitats de debat i contrastació i 2) activitats de treball individual i en grups.

AVALUACIÓ

En l'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà una combinació de diferents tipus d'informació, vinculades a les diferents activitats que els estudiants desenvolupen.

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i altres activitats lectives que es programen en aquesta matèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de la matèria es valorarà especialment aquest aspecte.

Requisits mínims:

Per poder superar la matèria és necessari que l'estudiant tinga almenys un 5, tant en l'examen com en la part de Treballs i Activitats Pràctiques. En el cas de no assolir la nota mínima en algun d'aquests apartats, la nota màxima que l'estudiant podrà obtenir en la matèria serà de 4,9, quedant suspès fins a la propera convocatòria.

Els procediments d'avaluació contemplaran:

- 20%: *Assistència i Participació Activa a les classes i a les activitats d'aula* (no serà recuperable en segona convocatòria)

- 60%: *Examen*, que consistirà en la realització de proves escrites (recuperable en segona convocatòria).
- 20%: *Treballs i Activitats Pràctiques*, es refereix als treballs i lliuraments realitzats per l'estudiant, que poden consistir en la resolució de casos pràctics, activitats individuals i / o grups (recuperables).

2ª Convocatòria

- 60%: Examen. Per recuperar l'examen, l'estudiant haurà de realitzar un examen, de característiques similars a la primera convocatòria.
- 20%: Treballs i Activitats Pràctiques. Per a la recuperació dels Treballs i Activitats Pràctiques existeixen dues modalitats:
 - Modalitat A: si l'estudiant ha participat de forma activa, en almenys el 75% de les sessions presencials i ha realitzat la entrega de la majoria dels Treballs i Activitats i Pràctiques, podrà optar a la segona convocatòria per a realitzar i / o Re-elaborar totes aquelles activitats que no van ser superades en la primera convocatòria.
 - Modalitat B: els estudiants que no compleixen els criteris de la modalitat A que, tot i complir-los, no opten per això, hauran de fer un examen de pràctiques, en el qual hauran de resoldre un o dos casos similars als treballats, Junto a una serie de preguntes teòrico-pràctiques relacionades amb les competències desenvolupades en les pràctiques pràctiques.

En la modalitat B no es tindran en compte cap dels Treballs o Activitats Pràctiques realitzades durant el curs, sent la nota íntegra en aquest apartat la obtinguda en la prova d'avaluació realitzada a aquest efecte.

La **qualificació final** es obtindrà a partir de la mitjana ponderada, segons els percentatges assignats, a través de la següent taula:

0-4,9 Suspens.

5-6,9 Aprovat.

7-8,9 Notable.

9-10 Sobresaliente o Matrícula d'Honor

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Miranda, A., Vidal-Abarca, E. y Soriano, M. (2000). Evaluación e Intervención Psicoeducativa en Dificultades de Aprendizaje. Madrid: Pirámide.

- Soriano, M. (2014). Dificultades de Aprendizaje. Granada: GEU.
- Defior, S., Serrano, F. y Gutiérrez, N. (2015). Dificultades específicas del aprendizaje. Madrid, España: Editorial Síntesis.
- - Sánchez, E., García, J.R., y Rosales, J. (2010). La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer. Barcelona. Grao.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Tots els continguts inicialment arreglats en la guia docent es mantindran sense canvis.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

La guia docent inicial preveia 17,5 hores de classes teòric-pràctiques a l'aula. No obstant això, per a adaptar l'assignatura al model de docència híbrida, el temps indicat per a les classes teòriques i/o pràctiques es divideix de la següent manera: 50% de classes presencials a l'aula i 50% de classes no presencials, que seran preferentment síncrones, encara que podran substituir-se per vídeos o altres complements dels materials. Per a complir amb aquesta planificació temporal, s'ha establert un sistema de rotació setmanal, dividint a l'alumnat en dos subgrups que assisteixen a les classes presencials i no presencials de forma alterna.

Pla de contingència: Si la situació sanitària requereix reduir o eliminar la docència presencial, les hores destinades a les classes teòriques i/o pràctiques en aula es podran substituir per classes no presencials, que podran ser igualment síncrones o asíncrones.

3. Metodologia docent

La guia docent actual estableix quatre tipus d'activitats docents: classes teòriques i/o pràctiques, treball en grup, tutories, i estudi i treball autònom.

Per a adaptar l'assignatura al model de docència híbrida, en primer lloc, les classes teòriques i/o pràctiques podran ser de tres tipus:

- a) Presencials, impartides a l'aula amb el 50% de l'alumnat assistent.
- b) No presencials síncrones, retransmeses pel docent en directe mitjançant ****Blackboard **Collaborate** o una altra plataforma anàloga. Les classes no presencials síncrones s'impartiran dins de l'horari habitual de l'assignatura, sempre que es dispose dels mitjans tecnològics adequats.
- c) No presencials asíncrones, facilitant el docent a través d'Aula Virtual materials docents, presentacions (amb o sense locució) o vídeos en els quals s'explicaran els continguts de cada tema i es modelaran les competències requerides.

Les classes teòriques i/o pràctiques, en qualsevol dels tres tipus anteriors, s'orientaran cap a una docència activa que potencie la participació, atenent especialment els continguts i competències de major complexitat, a la resolució de dubtes, a la discussió de continguts, i a la realització i correcció d'activitats. Amb aquest objectiu, s'inclouran activitats de treball autònom de l'alumnat a través d'Aula Virtual. La correcció i discussió d'aquestes activitats es podrà realitzar de forma presencial a l'aula, de forma no presencial síncrona o de forma no presencial asíncrona (per exemple, proporcionant un document amb

respostes correctes i/o establint una discussió en un xat o fòrum d'Aula Virtual).

Pla de contingència: Si la situació sanitària requirira reduir o eliminar la docència presencial, les classes teòriques i/o pràctiques en aula es podran substituir per classes no presencials síncrones o asíncrones. Respecte a les activitats la metodologia descrita ja permet la seua realització de forma no presencial, per la qual cosa s'establirà aquesta modalitat com a única opció possible. A partir de l'inici de la docència no presencial, les classes teòric-pràctiques se substituiran per la pujada de materials addicionals a l'aula virtual, la proposta de noves activitats, la incorporació d'un fòrum per a resoldre dubtes i la incorporació de diapositives locutades.

Finalment, els treballs individuals i en grup es mantindran com estaven previstos inicialment en la guia docent.

4. Avaluació

- El percentatge de la qualificació final corresponent a l'examen es reduirà al 40%. L'examen es realitzarà de forma presencial i constarà de diverses preguntes obertes d'aplicació, integració i/o reflexió a partir dels continguts del temari i amb temps limitat.
- El percentatge de la qualificació final corresponent a l'assistència i participació activa en les classes i activitats d'aula o on-line es manté amb el 20%.
- El percentatge de la qualificació final atorgat als treballs i activitats pràctiques s'augmenta al 40%.

5. Bibliografia

A la bibliografia recomanada accessible en línia en la guia docent original s'afeg la següent bibliogràfica complementària:

Ripoll, J.C (2013). Contenidos de intervención en problemas de comprensión lectora de la asignatura Niños con Dificultades de Aprendizaje. Universidad de Navarra.

Castles, A., Rastle, K., & Nation, K. (2018). Ending the reading wars: Reading acquisition from

novice to expert. *Psychological Science in the Public Interest*, 19, 5–51. doi:10.1177/1529100618772271

Gutiérrez-Braojos, C., & Pérez, H. S. (2012). Estrategias de comprensión lectora: enseñanza y evaluación en educación primaria. *Profesorado. Revista de curriculum y formación de profesorado*, 16(1), 183-202.

Ripoll, J. C., & Aguado, G. (2013). Reading Comprehension Improvement for Spanish Students: A Meta-Analysis//La mejora de la comprensión lectora en español: Un meta-análisis. *Revista de Psicodidáctica*, 19(1), 27-44.